

מראי מקומות - יבמות

טו:

של ב"ה פגום לדברי ב"ש, מאי איכא למימר. ותי' דאיהו לא חזו האי עובדא, א"נ דאיהו סבר דשלא ברצון ב"ש נעשה, אלא שהיתה יד ב"ה תקיפא, אבל ר' יהושע ס"ל דברצון ב"ש נעשה, והיינו דכשרים לכהונה.

ו. נהי נמי דממזר לא הוי, פגום מיהא הוי העיר המהרש"א, למאי דבעי למימר השתא, דעשו ב"ש כדבריהם, ועל בני צרות דב"ש לב"ה קאמר מתיירא אני משום דפגום הוי, מה שייך לומר דהם בני כהנים גדולים, הרי אם פגומים הם, לאו בני כה"ג הם. ולכן פי' דלצדדין קתני, מתיירא אני על בני צרות דב"ש לב"ה, שהם פגומים, ומעיד אני לכם אבני צרות דב"ה לב"ש, דלאו פגומין הן.

ז. היא עצמה מתחללת פרש"י, דכתי' לא יחלל זרעו בעמיו, ועמיו היינו אשתו. והעיר המהרש"א דבכל מקום אחר לא פרש"י כן, אלא פי' דלא יחלל תרי חילולין משמע, א' בתה וא' דידה, ומ"ש הכא דפי' עמיו היינו אשתו, והניח בצ"ע. וע' בערוך לנר שהביא מהשער המלך לתרץ דבעמיו מגלה על החילול השני דהיינו על אשתו. אולם הק' הערל"נ קו' אחרת על רש"י, דצריך "מעמיו" לדרשה אחרת בתורת כהנים, ע"ש.

ח. מי קאמר' ק"ו, וכו' הק' הערוך לנר, מהי השאלה אם יכולים לומר הק"ו או לא, הרי אדם דן ק"ו מעצמו, וגם אומר פירכא מעצמו, ואם הק"ו מהני, ואין עליו פירכא, שפיר, ואם לאו, אלא יש עליו פירכא, א"כ שוב אין כאן ק"ו, ומהו הספק, ע"ש מש"כ בזה.

ט. בני צרות אני מעיד לכם פרש"י, בני צרות דב"ה, דקא בעיתו אם הם פגומים. והק' התוס' הרא"ש, איך ה' מעיד דבני צרות דב"ה כשרים אף לב"ש מהא דשמשו ע"ג מזבח, דלמא ע"פ ב"ה הועמדו כה"ג [וע' לעיל מהריטב"א בדעת ריב"נ]. ותי' דאע"פ דעשו כולם כב"ה אחר הבת קול, מ"מ לא היו מעמידין כה"ג דלא כב"ש, דאפי' הלל הזקן שהביא עולתו לעזרה חברו עליו תלמידי ב"ש, כ"ש שלא היו מניחין אותם להעמיד כה"ג דלא כוותיהו.

א. הרואה אומר לאפוש' מיא הוא דקא עביד פרש"י, ולא דמי לשתי תורות, אבל היכא דדמי לאגודות אגודות, לא עשו ב"ש כדבריהם. והק' הערוך לנר (עמוד א', ד"ה תאבני), הא מסקינן לעיל דלא שייך לא תתגודדו בב"ש וב"ה, ומה דעשו ב"ש כב"ה, היינו או משום דב"ה רובא, או משום הבת קול. ותי' דטעם זה דרוב או בת קול, יכולים לפרש למה צריכין להחמיר כב"ה, אבל מהכ"ת דצריכין להקל ג"כ כב"ה, הרי לכא' זהו משום לא תתגודדו, וע"ז פרש"י דכיון דכאן הרואה אומר וכו', א"כ אי"ז נראה כב' תורות.

ב. ראה אותן שהן לחין פרש"י, והוכשרו לקבל טומאה, וכלי חרס טמא ע"ג ע"ה, ושמא נגע בגב החבית, וטמאה מדרבנן, וטימאתם. ותמה הריטב"א, הא כלי חרס אינו מטמא מגבו במגע. וכ' די"ל דבע"ה החמירו שיהא מטמא אותו אף מגבו, וצ"ע. עוד כ' לפרש באו"א, שיש לחוש שמא נגע הע"ה בתוכה, א"נ שהיא עצמה טמאה, לפי שמוסקים בתחלה בטומאה. וע' בערוך לנר שכ' דאולי ס"ל לרש"י כשי' הרמב"ם (אה"ט ז'), דכ' דאם נגעו משקים טמאים באחורי כלי חרס, טמאים הם לענין קודש, וא"כ י"ל שהי' אוכל חוליו על טהרת הקודש, ושפיר הוי טמא אף מגבו [אולם ע' בראב"ד שם שחולק על הרמב"ם בזה].

ג. ומודים שאם ניקבה וסתמוה שמרים, שהיא טהורה דהיינו, דהוי שלא לרצון, ולכך טהורים. והק' הערוך לנר, אם החשש הוא, כמו שפרש"י לעיל, שהע"ה יטמא החבית, א"כ מה לי אם המשקים הם לרצון או לא, הרי משקים טמאים מכשירין לרצון ושלא לרצון, והמשקים עצמן טמאים מחמת החבית. וכ' די"ל דר' יוסי החורני ס"ל כר' יוסי (הובא בתוס' בשבת יז. ד"ה הניחא), דס"ל דאין כלי טמא חושב משקה [כלומר, דאין כלי טמא יכול להשוות המשקה להיות מכשיר האוכל לקבל טומאה אם לא הי' המשקה לרצון].

ד. אלא אי אמרת לא עשו, מאי רבותי' הק' בר' פרץ, לימא דאף אם לא עשו, זהו רק היכא שיש לחוש לאגודות אגודות, אבל הרבותא היא דעשה כב"ה אפי' במקום שאין לחוש לזה, ע"ש מש"כ בזה.

ה. שהם בני צרות, ומהם כהנים גדולים הק' הריטב"א, לריב"נ דפסיל לעיל (יד), דאמר דהולד דבני צרות